

Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

År: 2025

Reviderad: 2025-03-04

Innehållsförteckning

Grunduppgifter.....	3
Utvärdering.....	4
Kartläggning.....	5
Främjande insatser	6
Så här arbetar vi främjande för att motverka diskriminering gällande etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning	8
Så här arbetar vi främjande för att motverka diskriminering gällande funktionshinder	8
Så här arbetar vi främjande för att motverka diskriminering gällande sexuell läggning	9
Så här arbetar vi för att främja och förhindra diskriminering gällande ålder	9
Förebyggande åtgärder	10
Funktionsnedsättningar	10
Kön.....	10
Huvudman	11
Aktiva åtgärder mot diskriminering	12
Rutiner för akuta situationer	14
Riktlinje.....	14
Personal som elever och föräldrar kan vända sig till.....	14
Rutin för att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	14
Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever	14
Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	15
Rutin för uppföljning	16
Rutin för dokumentation.....	16
Ansvarsförhållande.....	16
Bilaga 1: Begrepp.....	16
Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	19
Bilaga 3: Länkar som stöd.....	21

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Gymnasieskolan

Ansvariga för planen

Rektor i samråd med personal och elevhälsoteam

Vår vision & mission

Vi vill ge så många barn och ungdomar som möjligt de bästa förutsättningarna att utvecklas och lyckas under skoltiden – och i framtiden.

Planen gäller från

2025-03-04

Planen gäller till

2026-03-04

Elevernas delaktighet

Eleverna var delaktiga i arbetet med planen genom att respektive årskurs arbetade med uppgifter kopplade till Planen mot diskriminering och kränkande behandling under perioden 2025-01 till 2025-02. I enlighet med elevernas åsikter revideras planen. Under året arbetas det löpande med planen genom temaveckor, projekt, kurser, elevråd och mentorstid. Trygghetsenkät genomförs två gånger per läsår och utvärderas tillsammans med elever samt personal. Eleverna har även löpande möjlighet att vara delaktiga i arbetet med diskriminering och kränkande behandling inom ramen för:

- Klassråd (på mentorstid)
- Elevråd
- Pedagogisk elevombud

Eleverna har även undervisningsfri mentor som är tillgänglig alla dagar i veckan vilket underlättar för eleverna att ta upp känsliga ämnen. Även skolkurator finns tillgänglig skolveckans alla dagar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna blir delaktiga genom att planen i aktuell form delges via hemsidan i början av höstterminen. Vårdnadshavare uppmanas att läsa igenom den och att sedan komma med förslag på förändringar. Vid årets första vårdnadshavaremöte ges tillfälle att diskutera och kommentera planens innehåll. Då planen är ett levande dokument informerar vi vårdnadshavare att det alltid är positivt med förslag till förändring under året. Planen finns tillgänglig i aktuell form på skolans hemsida.

Personalens delaktighet

Personalen arbetar praktiskt och kontinuerligt med eleverna under återkommande temaveckor, mentorstid, elevråd och löpande i projekt. Trivselundersökning genomförs två gånger per läsår och

utvärderas tillsammans med elever och personal. Personalen arbetar kontinuerligt med elevhälsosfrågor under återkommande arbetslagsmöten, elevhälsomöten och så kallade SPAM (speciallärare och specialpedagog tillsammans med arbetslaget).

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Fjolårets plan utvärderades tillsammans med elever i sina klasser. Vårdnadshavare har fått möjlighet att läsa och skicka in synpunkter till rektor David Bechtel. Återkopplingen har bearbetats på APT av personalen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan *(elever, medarbetare, vårdnadshavare etc.)*

Samtliga elever, personal och vårdnadshavare har varit delaktiga i utvärderingen.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Elever och personal har identifierat ett antal riskområden:

- Raster- i korridorer
- Sociala medier, t.ex. klasschat på snapchat
- Lunchsituationen, d.v.s. risk för att alla inte får följa med eller inte har någon att äta med.
- Idrotten – omklädningsrummet
- Utfrysning i skolmiljön
- APL-platsen.

Både personal och elever lyfter att de klassrumsplaceringar som eleverna haft, d.v.s. att alla elever har haft fasta placeringar i kurser där man läser i helklass, har fungerat bra och resulterat i att det inte finns risk för att någon elev känner sig utanför i klassrummet. Skolans policy säger att det inte får förekomma en klasschat via andra sociala medier än via skolans kommunikationsverktyg Teams i Office365.

Årets plan ska utvärderas senast

2026-02-28

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärderas med samtliga elever och personal under januari-februari. Utvärderas med vårdnadshavare under vårdnadshavaremötet under höstterminen.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

David Bechtel/ EHT

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

T.ex. enkäter, individuella intervjuer, gruppintervjuer, trygghetsvandringar, arbetsplatsträffar eller andra samtal, händelserapportering rörande kränkingsärenden samt hot och våld etc.

- Medarbetarenkät som samtliga personal har genomfört.
- Elevenkät två gånger per läsår
- Mentorssamtal
- Utvecklingssamtal
- Hälsosamtal årskurs 1
- Överlämningskonferens med överlämnande grundskola
- Trygghetsenkät som genomförs av mentor
- Kartläggning av elevernas behov i klassrum
- Gemensamt arbete kring plan mot kränkande behandling
- Händelserapportering rörande kränkingsärenden samt hot och våld.

Områden som berörs i kartläggningen

- Diskriminering (se *Aktiva åtgärder* nedan)
- Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Genom svar och delaktighet, klassvis och enskilt.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

I utvärderingar av enkäter. Elevhälsopunkter på arbetslagsmöten, samtal med elever och diskussioner.

Resultat och analys

Resultat från trygghetsenkäten HT24 (1-10):

Tycker du att lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet?	7,26
Känner du dig orättvist behandlad av någon lärare eller annan vuxen i skolan?	7,69
Känner du dig rädd för andra elever i skolan?	8,62
Känner du dig rädd för någon lärare eller annan vuxen i skolan?	9,2
Känner du dig trygg i skolan?	7,95
Litar du på att de vuxna i skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad?	6,83
Tycker du att de vuxna i skolan har koll på vad som händer på rasterna?	6,09
Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?	6,58

I kartläggningen lyfter många elever att en framgångsfaktor är fasta placeringar, att lärarna är uppmärksamma på hur eleverna pratar med varandra, att det alltid finns en lärare att ta sällskap med till lunchen och att eleverna har upplevt att de fått göra aktiviteter tillsammans som gjort att eleverna får samarbeta och lära känna varandra. Många elever vittnar även om att när de väl lyfter något med skolans personal så blir de lyssnade på.

När det uppstår händelser hanteras detta enligt de rutiner som finns. Det är viktigt att arbeta förebyggande med hänsyn till sexuell läggning och omklädning utifrån de lokaler vi har till förfogande. Personalen ska vara uppmärksam på detta om det verkar vara ett problem, särskilt eftersom eleverna ser omklädningsrummet som ett riskområde.

Ett annat område som elever och personal upplever vara ett riskområde är arbetsplatsförlagt lärande (APL). Det är viktigt med riskbedömning av skolans personal och att platsens psykosociala arbetsmiljö riskbedöms, att besök av APL-platsen sker löpande och att elevernas upplevelse av APL-platsen följs upp kontinuerligt för att fånga upp eventuella psykosociala brister på platsen.

Även raster upplevs av eleverna vara ett riskområde eftersom vuxennärvaron är lägre. Eleverna önskar mer vuxennärvaro i korridoren under raster. Personalen uppmanas att röra sig i korridorerna under raster. Vid behov kan insatsen schemaläggas.

Eleverna har upplevelse av hög trygghet enligt resultatet. Vidare upplever eleverna att skolan har ett målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling vilket indikerar att skolan ska fortsätta arbeta med antimobbningsprojekt på mentorstid, följa skolans rutiner vid kränkande behandling, involvera eleverna i värdegrundsfrågor, fasta placeringar i klassrummet, samtal och uppföljningar med elever om skolnärvaro och lunchsituationen.

Förebyggande insatser

Mål: Trygg rastmiljö

Åtgärd: Vuxennärvaro i skolans lokaler under raster

Uppföljning: på skyddsmöte med elevskyddsombud

Ansvarig: rektor och mentor

Kartläggningen som vi redan gjort visar på detta

- Majoritet av eleverna skattar en mycket hög trygghet på skolan.
- Eleverna upplever att det finns ett målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling.
- Personalen delar elevernas upplevelse i enkätundersökningen.

Främjande insatser

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Syftet är att personal och elever både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av undervisningen och den undervisningsfria tid som eleverna tillbringar på skolan. Det handlar bland annat om att lärare har samma positiva förväntningar på alla klasser och på alla enskilda elever, hur grupper organiseras så att alla elever kommer till sin rätt och hur lärare och elever bemöter varandra. Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att

eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter.¹

Mål och uppföljning

Vi vill medvetandegöra för eleverna innebörden av trakasserier och kränkande behandling där språkbruk och förhållningssätt till varandra är centralt. Exempel på kränkningar kan vara könsord och nedsättande uttryck kopplat till kön. Skolan ska motverka stereotypa könsroller. Eleverna ska även ha kunskaper om könsöverskridande identitet och uttryck. För att säkerställa att målen uppnås genomförs elevenkäter två gånger per termin. Eleverna upplever att det har aktivt blivit en del i undervisningen, genom föreläsningar och temadagar. De upplever inte heller att personalen gör skillnad på kön.

Insats

Skolan har kommit överens om en uppsättning ordningsregler som är till för att skapa en trygg och inkluderande miljö som främjar en god lärmiljö, kamratskap och studiero.

I projektet "Språklig variation" arbetar eleverna med normer om kön i språket. Samtal och diskussioner kring ämnet "alla människors lika värde" sker i projekten "Demokrati" och "Mänskliga rättigheter" inom ramen för kurserna samhällskunskap 1a1, naturkunskap 1a1 och biologi 1 samt idrott och hälsa 1. I religionskunskap 1 arbetar eleverna med hur religioner och livsåskådningar förhåller sig till kön. Ett sätt att arbeta proaktivt beträffande språkbruk i relation till kön är att de vuxna föregår med gott exempel. Ett exempel är att inte prata om "hästtjejerna" eller "äventyrskillarna" trots att utbildningarna ibland är väldigt könsuppdelade.

Könsövergripande identitet och uttryck tas upp i samband med sex- och samlevnadsundervisningen som genomförs med externa och interna aktörer i projektet "Mänskliga rättigheter". Det är viktigt att personal på skolan ifrågasätter normbilder som gör sig synliga på skolan och i vår omgivning, exempelvis nedsättande språkbruk. Skolan använder sig av toaletter som är oberoende av kön eller om man är elev eller personal. Detta för att förebygga diskriminering kopplat till kön eller könsöverskridande identitet. Vidare behöver personal på skolan vara uppmärksam på det klimat som är på skolan och det språkbruk som används genom att vara synliga i verksamheten där eleverna befinner sig. Slutligen ska personalen vara lyhörda och agera för att arbeta för en insikt hos eleverna för vilket språkbruk som används och vad det kan ha för konsekvenser. Kön och könsöverskridande identitet samt uttryck behandlas även på temadag och utvärderas samma dag. Eleverna tycker att vi ska fortsätta att arbeta i samma anda och gärna ta in föreläsare i från andra organisationer samt önskar fler temadagar.

Ansvarig

Elever, personal och elevhälsoteam

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

¹ Skolverket (2014), *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda*, sid. 12

Så här arbetar vi främjande för att motverka diskriminering gällande etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Ingen på skolan ska diskrimineras eller trakasseras på grund av sitt nationella och etniska ursprung, trosuppfattning eller hudfärg.

Insats

Skolan verkar för att tillgodose de behov elever med annan trosuppfattning kan ha, exempelvis behov av specialkost inom ramen för skollagen. Skolan genomför inventering av elevers specialkost och säkerställer att det finns alternativ för dessa elever på de skolrestauranger som skolan har avtal med.

Frågor om etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning tas upp och behandlas i flertalet ämnen exempelvis religion, historia, svenska och samhällskunskap. Vi som personal på skolan ska vara uppmärksamma på det klimat som är på skolan samt det språkbruk som används. Skolpersonal ska även vara lyhörda och arbeta för en insikt hos eleverna för vilket språkbruk som används och vilka konsekvenser det kan föra med sig. Diskussioner ska föras kring dessa frågor utifrån projektt innehåll, ämnen eller aktuella händelser. I religionsundervisningen bjuds representanter för olika trossamfund in för att föreläsa om sin tro.

Ansvarig

Rektor, lärare, mentor och elever.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela året

Så här arbetar vi främjande för att motverka diskriminering gällande funktionshinder

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Målet är att ge alla elever de förutsättningar de behöver för att nå sina mål oavsett funktionshinder och att medvetandegöra alla elever om att vi har olika förutsättningar och behov.

Insats

Att se över lokaler, miljöer som vi rör oss i och även de hjälpmedel samt anpassningar som är nödvändiga hos såväl elever som personal. En viktig del i det förebyggande arbetet är de hälsosamtal skolhälsovården genomför i årskurs 1 och eventuella nya elever i andra årskurser för att kartlägga behov. Även det brev som nya elever i årskurs 1 skriver för att berätta om sina behov och resultat på de olika diagnostiska tester som alla ettor genomför används för att kartlägga eleverna. Breven vidarebefordras till arbetslag och elevhälsoteam vid behov. Personalen på skolan ska fortbildas och få handledning inom neuropsykiatriska

funktionsnedsättningar samt sprida kunskap om detta. I sex- och samlevnadsundervisningen diskuteras rätten till sin sexualitet i förhållande till funktionsnedsättningar.

Ansvarig

Rector i samråd med personal och elever.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela året.

Så här arbetar vi främjande för att motverka diskriminering gällande sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Elever ska känna att de kan komma till skolan utan att känna att de blir diskriminerad utifrån sin sexuella läggning. För att säkerställa att målet är uppfyllt genomförs en trivselenkät två gånger per läsår där frågan behandlas samt att temadagarna utvärderas i direkt anslutning till temadagen.

Insats

Eleverna får kännedom om frihet om sexuell läggning genom sex- och samlevnadsundervisning som integreras i samtliga ämnen. Under året genomförs temadagar där exempelvis RFSL bjuds in för att informera om deras verksamhet och hur de arbetar med frågan om sexuell läggning. Skolsköterska genomför hälsosamtal med alla elever. Detta arbetas med löpande i samtliga ämnen samt på mentorstid. Inom ramen för naturkunskap 1a1 kommer ett projekt i sex- och samlevnad äga rum i årskurs 2 tillsammans med undervisande lärare, mentor och elevhälsa.

Ansvarig

Lärare, mentor och elevhälsoteam

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Så här arbetar vi för att främja och förhindra diskriminering gällande ålder

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

Elever ska känna att de inte blir diskriminerad utifrån ålder. För att säkerställa att målet är uppfyllt genomförs en trivselenkät två gånger per läsår där frågan behandlas.

Insats

Valet av studiebesök och aktiviteter anpassas efter ålder. Alla temadagar och gemensamma aktiviteter genomförs årskurs- och profilintegrerade.

Ansvarig

Lärare, mentor och elevhälsoteam

Datum när det ska vara klart

Pågår under hela året

Förebyggande åtgärder

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för sådant som finns i den egna verksamheten. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det förebyggande arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla.²

Funktionsvariationer**Områden som berörs av åtgärden**

Funktionsvariationer

Mål och uppföljning

Att eleverna ska ha en god insyn i de vanligaste förekommande funktionsvariationer. Att kunna boka in fler hälsosamtal vid behov.

Åtgärd

Att på mentorstid med hjälp av skolsköterska och kurator få information och kunna ställa frågor. Tydliggöra skolsköterskans och kuratorns uppdrag samt möjlighet till flera samtal kopplat till funktionsvariation. Att ordningsreglerna följs på skolan. Framförallt regeln att inte medtaga mobiler till lektioner eftersom det kan störa och speciellt försvåra undervisningen för de elever som har psykosociala funktionsvariationer. För oss är det viktigt att vi verkar för en kultur där vi omfamnar och gillar olikheter. Olikheter är en styrka.

Motivera åtgärd

För att eleverna ska ha större förståelse för varandra men också känna mer stöd kopplat till en eventuell funktionsvariation. Tillgodose de behov som elever med psykosociala funktionsvariationer har.

Ansvarig

Personal och elever

Datum när det ska vara klart

Löpande

Kön

² Skolverket (2014), *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda*, sid. 44

Områden som berörs av åtgärden

Kön

Mål och uppföljning

Ha ett neutralt förhållningssätt kopplat till kön i hela organisationen.

Åtgärd

Inte gruppera elever efter kön.

Motivera åtgärd

Lätt att glömma bort killarna då elevgruppen är överrepresenterad kopplat till tjejer.

Ansvarig

Elever och personal

Datum när det ska vara klart

Löpande

Huvudman

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

Att medarbetare (elever och personal) kan vända sig till någon i organisationen som inte tillhör enheten.

Åtgärd

Se till att elever och personal vet vem de kan vända sig till (klagomålshantering).

Motivera åtgärd

Detta då det kan vara känsligt i en liten organisation utifrån jävsituation.

Ansvarig

Rektor och mentor

Datum när det ska vara klart

Löpande

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Bakgrund

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Varje enskild verksamhet ska arbeta med aktiva åtgärder enligt lagens krav. Arbetet ska ske i samverkan med elever och anställda inom verksamheterna i fyra steg och inom fem områden. Varje enhet ska löpande dokumentera arbetet.

Arbete i fyra steg inom fem områden



Undersökningen kan ske på olika sätt, t.ex. genom:

- enkäter
- individuella intervjuer
- gruppintervjuer, arbetsplatsträffar eller andra samtal

Undersökningen ska ske utifrån samtliga diskrimineringsgrunder oberoende av hur arbetsstyrkan är sammansatt och göras på en övergripande nivå för att identifiera de risker/hinder som finns på arbetsplatsen.

Fem områden³

Antagnings- och rekryteringsförfarande Åtgärder - Eftersom våra utbildningar har främst kvinnor är det viktigt att i vår kommunikation med potentiella elever vara noga med att visa bilder och använda oss av representanter av olika kön och könsöverskridande uttryck för att motverka könsstereotyper av häst- och djurutbildningen. - Använda manliga förebilder i marknadsföringen av häst och hund samt av kvinnliga förebilder i natur och äventyr. Tidsplan - Löpande	Undervisningsformer och organisering av utbildningen Åtgärder - Resultatkonferens 2 gånger per termin för att lyfta alternativa undervisningsformer för att alla elever ska kunna lyckas. - Vi har identifierat att elever i viss utsträckning har utmaningar vad gäller att arbeta i grupp eller stå inför andra vilket resulterar i att vi behöver möta dessa elever genom att upprätta en individuell plan och successivt låta eleverna utsättas för sådana situationer. Tidsplan - Löpande
Examinationer och bedömningar av studenternas prestationer Åtgärder - Tidig kartläggning av elevers behov för att kunna anpassa undervisning utifrån funktionsnivå. - Variera examinationsformer för att alla ska få möjlighet att komma till sin rätt. - Resultatkonferens 2 gånger per termin för att lyfta alternativa undervisningsformer. Tidsplan - Uppdateras i augusti i samband med DLS-test.	Studiemiljö Åtgärder - Arbeta med metoden normalläge för att säkerställa att det är studiero i klassrummet så att alla har möjlighet att kunna koncentrera sig på skolarbete. Tidsplan - Under året aktualisera metoden normalläge.
Möjligheter att förena studier med föräldraskap Åtgärder - Alla elever har rätten att läsa färdigt sin utbildning, d.v.s. möjligheten att vara föräldraledig och sedan fortsätta sina studier. Tidsplan - I överenskommelse med elev i de fall det blir aktuellt.	

³ <http://www.do.se/lag-och-ratt/diskrimineringslagen/#Kapitlet-3-Aktiva-atgarder-2017>

Rutiner för akuta situationer

Riktlinje

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). Detta innebär att det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår skola (Skollagen, 6 kap 10 §).

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

David Bechtel (rektor) tfn: **0766-47 20 14**

Catarina Möllberg (gymnasiechef) tfn: **0761-309484**

Peter Börjesson (mentor) tfn: **010-139 84 47**

Kristian Lindhe Kinbom (kurator) tfn: **010-139 84 51**

Åsa Olsson (skolsköterska) tfn: **010-139 84 45**

Rutin för att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

- Antimobbingsprojekt på mentorstid
- En gång per år diskutera värdegrundsfrågor i samband med revidering av planen. I samband med detta även ge exempel på trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling för att eleverna ska ha kunskap om detta. Även presentera skolans rutiner vid kränkning.
- Hur vi är mot varandra ska genomsyra all undervisning och personal har ansvar att lyfta situationer som inträffar för att handleda eleverna i hur vi är mot varandra genom att synliggöra varandras olikheter.
- Ambition om att skolsköterska och kurator är ute i klassrum i ordinarie undervisning när tillfälle ges.

Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Personal som blir vittne till kränkande behandling ingriper genast genom att avbryta handlingen.

En konflikt har uppstått

Medarbetare som bevittnat eller informerats om en konflikt samtalar med de berörda och försöker komma överens med dem om hur konflikten skall lösas. Personalen tar även reda på ifall kränkande eller diskriminerande handling ägt rum. Om ja - fortsatt då till nästa Föräldrar kontaktas vid upprepade konflikter.

En elev upplever sig kränkt

Medarbetare som bevittnat eller informerats om incidenten är ansvarig för att omedelbart starta en skriftlig utredning samt att samma dag rapportera det inträffade till rektor. Utredningen startar med ett samtal med eleven som blivit utsatt för kränkningen och därefter med den/de som kränkt. Personalen informerar sig om den kränkande handlingen

eller det kränkande uttalandet. Utredningen dokumenteras som händelserapport i Topdesk. Vårdnadshavare kontaktas skyndsamt. Efter en kort tid (max en vecka) kontrollerar medarbetaren att inte kränkningen har upprepats. Återkoppling sker då till vårdnadshavare. Den medarbetare som är i kontakt med den aktuella gruppen bör uppmärksamma om det finns liknande tendenser i gruppen som helhet. Är det i sådana fall något som alla behöver arbeta med? Om det handlar om en hel, eller stora delar av en klass, går ärendet direkt vidare till rektor.

1. Samtal med den utsatta personen

Samtalet dokumenteras och journalförs i Prorenata. Samtalets syfte är att få så mycket information som möjligt om det inträffade.

2. Samtal med den/de som kränkt

Eleverna hämtas en i taget. Det är viktigt att inte eleverna har någon möjlighet att prata med varandra under tiden. Samtalet ska vara mycket strukturerat och dokumenteras och journalförs i Prorenata. Eleverna informeras om att de vuxna vet vad som sker och att de vuxna på skolan känner till deras beteende och att kränkningarna omedelbart måste upphöra. Eleverna får redogöra för hur de tänker göra för att få slut på det kränkande beteendet. Det är viktigt att även fånga upp "medlöparna".

3. Vårdnadshavare informeras

Vårdnadshavare till de inblandade eleverna kontaktas muntligen av den som utrett händelsen eller av mentor. Information ges om vad som har hänt, vilka åtgärder som vidtagits och hur det fortsatta uppföljningsarbetet ser ut. Vårdnadshavare till samtliga berörda elever kontaktas skyndsamt.

4. Rektor informeras

Personalen som bevittnat eller informerats om kränkningen ansvarar för att inom 24 timmar informera rektor om det inträffade genom att lämna utredningen till denna.

5. Huvudmannen informeras

Rektor godkänner händelserapport i Topdesk och anmäler därmed kränkningen till huvudmannen.

6. Uppföljning

Efter en kort tid (max en vecka) kontrollerar medarbetaren att inte kränkningen har upprepats.

Vidare åtgärder- EHT

1. Anmälan till EHT

Om kränkningen inte upphört eller uppklarats inom en månad från det att kränkningen ägt rum, anmäler den lärare eller medarbetare som har kännedom om detta till EHT. Till mötet med EHT bifogas fullständig **dokumentation** från samtal med berörda elever och tagna föräldrakontakter. Ärendet tas upp i EHT och en ny utredning startar där samtal hålls med samtliga inblandade och vårdnadshavare skyndsamt informeras.

Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Åtgärder samma dag

- 1a. Elev eller personal som uppmärksammat kränkningen anmäler omedelbart till rektor.
- 1b. Elev som upplever sig eller känner sig kränkt kontaktar omedelbart mentor eller rektor.
- 1c. Elev som upplever sig eller känner sig kränkt av rektor kontaktar omedelbart gymnasiechef.
2. Rektor underrättar huvudmannen om kränkningen och för enskilda samtal med de inblandade, som var och en får berätta sin version.
3. Rektor förvissar sig om att kontakt tagits med skyddsombud eller någon annan som arbetstagaren har förtroende för. Rektor lyssnar och dokumenterar. Arbetstagaren ombeds dokumentera.
4. Rektor kontaktar elevens vårdnadshavare, förklarar situationen och bjuder in till ett möte mellan rektor, arbetstagare, elev och dess vårdnadshavare. Detta för att tydliggöra den situation som varit.

5. Rektor ser till att ärendet dokumenteras i händelserapporten i Topdesk och delger åtgärder. I händelserapporten ska det tydligt framgå vem som blivit kränkt och vem som har kränkt samt vem som ansvarar för åtgärder. Kränkningens art avgör vilka åtgärder som ska vidtas. Tidpunkt för uppföljning fastställs.

6. Om en elev känner sig kränkt eller på annat sätt illa behandlad av personal får detta ärende inte delegeras utan måste gå direkt till rektor.

Hjälp och stöd

Den som utsatts för kränkning ska snabbt få hjälp och stöd för att förebygga och lindra såväl fysisk som psykisk skada. Samtliga inblandade ges möjlighet till samtal för stöd och bearbetning av rektor, handledare, psykolog, kurator eller annan person som man känner förtroende för.

Åtgärder inom en vecka

- Rektor ansvarar för åtgärder inom en vecka, med avseende på händelsens art och innehåll.

Rutin för uppföljning

Rektor för uppföljningssamtal och utvärderar åtgärderna med de inblandade så länge behov finns och tills händelsen är utredd.

Beroende på tillfälle och grad av kränkning kan rektor delegera uppföljningen till annan personal. Anmälan till huvudmannen ska göras.

Rutin för dokumentation

Rektor dokumenterar klagomål och förbättringsåtgärder i den månatliga rektorsrapporten som skickas till regionchef och huvudman.

Ansvarsförhållande

- Det är rektor som är ansvarig för det främjande arbetet mot diskriminering och trakasserier samt sexuella trakasserier.
- Rektor är skyldig att rapportera alla trakasserier och kränkningar till huvudman.
- All personal är skyldig att agera vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Den som äger händelsen har det första ansvaret att dokumentera.
- Rektor ansvarar för utredning och åtgärder i det fall någon personal är en av parterna.

Bilaga 1: Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att någon missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev eller medarbetare på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att den utsatte känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ex:

- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen.
- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans.
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där.
- Thomas, som är mörkhyad, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa".
- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt.
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp.
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP."
- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb".
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något.
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelande. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande. Ex:

- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en persons värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier. Både medarbetare och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling. Ex:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Befogad tillrättavisning

En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva den som kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Ex:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej".

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsöverskridande identitet eller uttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Ex:

- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter. Ex:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp.
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A i betyg, då svenska inte är hennes modersmål.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Ex:

- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen.
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Ex:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp.
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!"

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Ex:

- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen. Ex:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta.

Bilaga 3: Länkar som stöd

Kränkande behandling

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/krankning-av-elev>

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/krankning-av-elev/stodmaterial-i-arbetet-1.250686>

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800#K6

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/rubriken-upphor-att-galla-u2017-01-01_sfs-2006-1083

Aktiva åtgärder

<https://www.skolverket.se/regelverk/nya-regler-om-aktiva-atgarder-i-diskrimineringslagen-1.256400>

<http://www.do.se/lag-och-ratt/diskrimineringslagen/#Kapitlet-3-Aktiva-atgarder-2017>

<http://www.do.se/globalassets/stodmaterial/nya-bestammelser-for-forskola-skola.pdf>

<http://www.do.se/globalassets/stodmaterial/stod-oversikt-aktiva-atgarder-arbetsgivare.pdf>

<http://www.do.se/globalassets/stodmaterial/stod-faktablad-aktiva-atgarder-for-arbetsgivare.pdf>